

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **105698**

Onderwerp: Initiatiefvoorstel 'Vergoeding bij wijzigen geslachtsregistratie'

Voorstel

- De 'Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Arnhem 2019 te wijzigen, om zodoende een vergoeding mogelijk te maken van de kosten voor een deskundigenverklaring en voor een nieuw identiteitsbewijs bij het wijzigen van de geslachtsregistratie.

Inleiding

Voor mensen waarvan de geslachtsregistratie niet klopt met hun identiteit is een aanpassing van groot belang. De aanvraag is op dit moment een langdurig proces waar veel kosten aan zijn verbonden. Dit initiatiefvoorstel is bedoeld om de financiële drempel in dit proces weg te nemen.

De WMO-verordening is een passende wijze om deze vergoeding te regelen, die ook in andere gemeenten hiervoor wordt ingezet. De vergoeding draagt bij aan het welzijn van Arnhemmers van wie de geslachtsregistratie niet klopt met hun identiteit en voorkomt dat deze groep door een onjuiste geslachtsregistratie hinder blijft ondervinden in hun maatschappelijke functioneren. De indieners kiezen voor een initiatiefvoorstel in plaats van bijvoorbeeld een motie om als raad de werking direct te regelen en tegelijkertijd de mogelijkheid te bieden voor een specifiek debat met bijbehorend gesprek met belanghebbenden.

Beoogd effect

Met het initiatiefvoorstel willen de indieners financiële drempels wegnemen voor het aanpassen van het geslacht waardoor transgender, intersekse en non-binaire mensen niet onnodig genderdysforie zullen ervaren.

Daarnaast laat de gemeente met deze beleidswijziging zien de wijziging van de geslachtsregistratie te ondersteunen voor hen voor wie dit zo belangrijk is en daarmee bij te dragen aan het gevoel van acceptatie bij transgender, intersekse en non-binaire mensen.

Argumenten

1. Arnhem is een regenboog-gemeente die zich inzet voor het verbeteren van de positie van LHBTQIA+ inwoners.

1.1 Dit voorstel helpt bij het wegnemen van financiële drempels en voorkomen van genderdysforie door een niet passend identiteitsbewijs.

Door de kosten die gemoeid gaan met het aanpassen van het geslacht op het identiteitsbewijs, is het niet voor alle mensen die hun geslacht willen wijzigen, financieel haalbaar om dat ook daadwerkelijk te doen. Een geslachtsregistratie die niet passend is bij de genderidentiteit van de inwoner, kan zorgen voor genderdysforie. Met dit voorstel willen de initiatiefnemers deze financiële drempel wegnemen en daarmee onnodig genderdysforie door een niet passend identiteitsbewijs voorkomen.

1.2 Transgenderzorg in Nederland staat onder druk

In Nederland bestaan lange wachtlijsten voor transgenderzorg. Transgender, intersekse en non-binaire mensen staan gemiddeld 2 jaar op een wachtlijst. Transgenderzorg heeft een positief effect op het welzijn van transgender en non-binaire mensen. Uit onderzoek blijkt dat het welzijn stijgt van 85% van de mensen die in transitie zijn gegaan. De invloed die de gemeente heeft op het versnellen of uitbreiden van transgenderzorg is beperkt maar de gemeente Arnhem kan met dit voorstel mensen in transitie tegemoet komen in de administratieve wijziging van hun geslachtsverandering. Dit draagt bij aan de ervaren acceptatie van transgender, intersekse en non-binaire mensen.

Kanttekeningen

1.1 De nieuwe transgenderwet stelt voor om de deskundigenverklaring te laten vervallen.

De nieuwe transgenderwet is momenteel nog in behandeling van de Tweede Kamer. Hierin wordt onder andere voorgesteld om de deskundigenverklaring te laten vervallen. Omdat deze wet nog in behandeling is, hebben we nu gerekend met de kosten van een deskundigenverklaring maar indien de wet in de huidige vorm wordt aangenomen en in werking treedt, dan komen deze kosten te vervallen.

1.2 De voorgestelde regeling omvat niet de kosten van de gerechtelijke procedure die non-binaire personen moeten voeren.

Non-binaire personen maken naast de kosten in dit voorstel ook kosten voor een gerechtelijke procedure. Deze kosten worden met dit voorstel niet vergoed, omdat de omvang van deze kosten op dit moment nog onvoldoende voorspelbaar lijkt te zijn. Het college heeft tijdens de behandeling toegezegd de mogelijkheid van de vergoeding van deze kosten te betrekken bij de gesprekken over de regenboogagenda.

Financiën

De vergoeding van aanpassen van geslachtsregistratie kunnen bestaan uit de kosten voor het administratief afgeven van deskundigenverklaring (€65), deskundigenbeoordeling (€250) en aanvraag nieuw identiteitsbewijs (€73,20). De totale kosten per persoon bedragen daarmee circa €400,-.

In 2022 hebben 10 mensen in Arnhem hun geslachtsregistratie laten aanpassen.

Op basis van die cijfers en de ervaring van andere gemeenten gaan we ervanuit dat de kosten niet meer zullen bedragen dan €10.000,- op jaarbasis (ca. 25 aanvragen). We verwachten dat 25 aanvragen per jaar een realistische benadering is, omdat een vergoeding van de administratieve kosten een verandering van de geslachtsregistratie ook mogelijk maakt voor mensen die zich dat nu niet kunnen veroorloven. Daarmee verwachten we in de eerste jaren een lichte toename van aanvragen ten opzichte van de aanvragen van de afgelopen jaren. In de afgelopen jaren zijn er landelijk tussen de 500 en 800 aanvragen per jaar voor verandering van geslachtsregistratie zijn geweest.

De kosten voor dit voorstel kunnen naar verwachting worden opgevangen binnen het WMO budget (24 miljoen euro in 2023).

Uitvoering

De initiatiefnemers verzoeken het college indien mogelijk voor de kosten van de aanvraag van een nieuw paspoort of identiteitsbewijs te komen tot een vergoeding in natura. Voor de kosten voor het

administratief afgeven van een deskundigenverklaring en een deskundigenbeoordeling verzoeken de initiatiefnemers het college een aanvraagformulier beschikbaar te stellen voor vergoeding achteraf.

We verwachten dat de wijziging van de verordening per 1 april 2023 in kan gaan en kiezen ervoor de kosten vanaf 1 januari 2023 met terugwerkende kracht te vergoeden.

Communicatie en Participatie

Op 25 november heeft de voorzitter van COC Midden-Gelderland, raadsleden via e-mail op de hoogte gebracht van de noodzaak voor een vergoeding van administratieve kosten van geslachtswijziging voor transgender en non-binaire mensen. De indieners van dit initiatiefvoorstel hebben ook daarna nog contact gehad met deze belangenvereniging voor LHBTQIA+ mensen.

Verdere participatie is mogelijk bij de behandeling van het initiatiefvoorstel in de gemeenteraad.

Na vaststelling door de gemeenteraad kan de wijziging door het college breed worden gecommuniceerd en zal een formele publicatie via het Gemeenteblad plaatsvinden. Daarnaast verzoeken we het college om bij inwoners bij een verzoek tot wijziging van de geslachtsregistratie of het daarom aanvragen van een nieuw identiteitsbewijs actief te informeren over de mogelijkheden voor vergoeding van de kosten.

Besluit van

Zaaknummer

105698

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het initiatief van de fracties van D66, Partij voor de Dieren en GroenLinks;

gelet op de artikelen 147, 147a en 149 van de Gemeentewet en artikel 2.1.3 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;

Besluit:

Vast te stellen de

VERORDENING TOT WIJZIGING VAN DE VERORDENING MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING GEMEENTE ARNHEM 2019

I Wijziging

Aan hoofdstuk 4 wordt een nieuw artikel 4.3 toegevoegd, dat als volgt luidt:

'4.3 Vergoeding voor de wijziging van geslachtsregistratie

1. Ten behoeve van een wijziging van de geslachtsregistratie in de Basisregistratie personen worden op aanvraag aan personen vanaf 16 jaar vergoed:
 - a. de kosten van een deskundigenverklaring als bedoeld in artikel 28a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;
 - b. de leges voor een vervangend paspoort of identiteitskaart en rijbewijs.
2. Het college stelt voor het aanvragen van de vergoeding een aanvraagformulier ter beschikking.
3. Om voor een vergoeding als bedoeld in het eerste lid in aanmerking te komen moet de daar bedoelde wijziging hebben plaatsgevonden op of na 1 januari 2023.'

II Inwerkingtreding en citeertitel

1. Dit besluit treedt in werking op 1 april 2023.
2. Dit besluit wordt aangehaald als: Wijziging Wmo-verordening kostenvergoeding geslachtsregistratie.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van [datum].

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting op artikel 4.3

Lid 1

Iemand die de registratie van diens geslacht wil laten wijzigen komt voor extra kosten te staan, te weten een deskundigenverklaring die overlegd moet worden en de leges voor vervanging van het paspoort, de identiteitskaart en, indien van toepassing, het rijbewijs. De gemeente wil deze personen ondersteunen door de hiervoor genoemde kosten te vergoeden. De vergoeding is mogelijk gemaakt vanaf de leeftijd van 16 jaar. Met de leeftijd van 16 jaar wordt aangesloten bij de leeftijd waarop wijzigen van de geslachtsregistratie op dit moment juridisch mogelijk is.

Het college zal op een praktische en efficiënte wijze de vergoeding van de kosten uitvoeren, waarbij, voor zover mogelijk, wordt voorkomen dat inwoners kosten moeten voorschieten.

Lid 2

Het college zorgt voor een aanvraagformulier, digitaal en/of op papier, waarop aangegeven kan worden welke documenten zijn of worden aangevraagd waarvoor vergoeding is gewenst. Hierbij kan de keus gemaakt worden voor een paspoort of een identiteitskaart, waarbij wel slechts één van deze documenten door de gemeente wordt vergoed. Het maakt daarbij niet uit dat de aanvrager bijvoorbeeld voorheen een identiteitskaart had en nu een paspoort aanvraagt.

Lid 3

Om voor vergoeding van de kosten als bedoeld in lid 1 in aanmerking te komen, moet de wijziging van de geslachtsregistratie in de Basisregistratie personen (Brp) plaats hebben gevonden vanaf 1 januari 2023. De kosten voor een deskundigenverklaring kunnen dus al eerder gemaakt zijn. Deze kosten komen in aanmerking voor vergoeding, mits die deskundigenverklaring is gebruikt voor de wijziging in de Brp die vanaf 1 januari 2023 heeft plaatsgevonden.